

Mindkét területen sikeres

INTERJÚ GODA KRISZTINA FILMRENDEZŐVEL ÉS FORGATÓKÖNYVÍRÓVAL

AZ ORVOS CSALÁDBÓL SZÁRMAZÓ FILMES SZAKEMBER SZAKMAI TANULMÁNYAIT LONDONBAN ÉS LOS ANGELESBEN VÉGEZTE, S TALÁN EZ AZ AZ ALAP, AMELYRE BIZTOSAN ÉPÍTHETETT MAGYARORSZÁGON IS. FILMJEI - AMELYEKET A KÖZÖNSÉG ÉS A SZAKMA EGYARÁNT DÍJAZ – A BIZONYÍTÉKOK ERRE.

– *Budapesten született orvos családban, és tudása szerint a felmenői között sem tevékenykedett senki művészeti területen. Hogyan került ön mégis művészi pályára?*

– Így felnőttként visszanezve azt látom, hogy már kiskoromban is úgy játszottam, hogy megterveztem a játékot, kitaláltam a karaktereket, a történetet, a jelmezeket. Később, gimnázium alatt jelentkeztem a Mafilm filmismereti szakkörébe, ahol heti négy órában filmismereti előadásokat hallgattunk, s alaposan megismerhettük a szakma alapjait. A Mafilm célja az volt, hogy filmes asszisztenseket képezzenek ki. A szakkör végén mindenki elkészíthetett egy kisjátékfilmet saját rendezésben. Az én filmem akkori operatőre az a Babos Tamás volt, aki később a Kaméleon című film egyik operatőre is lett. Szerencsénk volt, hiszen tizenévesen profi stábbal, profi felszereléssel dolgozhattunk, ez hihetetlenül nagy dolog volt.

– *Ekkor már, gondolom, eldöntötte, hogy a filmes pályát választja. Mi volt a következő lépés?*

– Elkészítettem egy kisjátékfilm színpozícióját a főiskolai felvételire, amelyet aztán a Magyar Televízió több osztályának is elküldtem, és nagy örömmre egyik osztály visszajelzett és lehetőséget biztosított a tízperces kisfilm elkészítésére. A Portré című film

története szerint a festőművész főhős – akit Szervét Tibor alakított – megpróbálja megfesteni halott szerelme portréját, de sehogy sem sikerül, nincs megelégedve az eredménnyel.

– *Ez meglehetősen komor téma egy tizenéves lánytól...*

– Akkoriban nagyon foglalkoztatott, hogy csak képek segítségével, hogyan lehet egy történetet elmondani. Egyébként ez a film juttatott be a National Film and Television School-ba is.

– *Ezek szerint tanulmányainak következő állomása az angol állami filmfőiskola volt...*

– Igen, felvételiztem rendező szakra. Amellett, hogy elküldtem a kisfilmet, mint felvételi anyagot, további két szóbeli vizsgára is sor került. A főiskolán tanultak nagyon hasznosak voltak, hiszen az oktatás során nagy hangsúlyt fektettek a forgatókönyvírásra, dramaturgiára, előnyben részesítették a cselekményes filmeket. Az NFTS gyakorlata szerint a mintegy ötezer felvételizőből mindössze harmincat vettek fel. Így volt lehetséges az, hogy anyagi keretet is biztosítottak arra, hogy a diákok a gyakorlatban is el-sajátíthassák a filmes ismereteket, azaz lehetőségünk volt kisfilmek elkészítésére.

– *Mennyi ideig tartott a képzés?*

– A négy éves képzés során negyedévente más-más témakörrel ismerkedtünk meg, többek között volt színészi gyakorlat, amely során azt tanultuk meg, hogy miként lehet instruálni a színészeket. Egy másik tantárgy keretében tévéjátékokat készítettünk műteremben, három kamerával. De tanultunk természetesen forgatókönyvírást, filmelméletet, és sok-sok film-elemzést végeztünk. Minden év végén el kellett készítenünk egy 15-20 perces vizsgafilmét. Először megírtuk a forgatókönyvet, amelyet egy szakmai bizottság bírált el. Darabokra szedték

a forgatókönyveinket, ami akkor nem feltétlenül esett jól az embernek, de rendkívül hasznosak voltak az észrevételeik. Amelyik forgatókönyvet jóváhagyták, abból - adott anyagi keretből - elkészíthettük a filmet, amit aztán vizsgabizottság előtt mutattunk be. Néhány vizsgafilmemmel fesztiváldíjat is nyertem, többek között a Chicagói Filmfesztiválon.

– *A filmiskola elvégzését követően hazajött Magyarországra?*

– Igen, hazajöttem, de nem találtam a helyemet. Hamarosan azonban jelentkeztem a kaliforniai University of California, Los Angeles egyetem forgatókönyvíró szakára. Beküldtem két kisjátékfilm forgatókönyvét, amelyekkel felvételt nyertem. Szerencsém volt, mert tanulmányaimat részben fedezte az HBO által biztosított ösztöndíj.

– *Ez az iskola mennyiben volt más a londoni képzéstől?*

– A két éves képzés során szakmabeliektől, gyakorlati tapasztalataik alapján tanultuk meg a dramaturgia és a forgatókönyvírás csínját-bínját. Pusztán az előadások meghallgatásával azonban senkiből nem lesz jó dramaturg, a képzés lényegét a szinte napi hat órát kitevő házi feladatok jelentették. Próbáltam mindenféle trükkel rávenni magam, hogy írjak, hiszen rengeteg dolog próbálta elvonni a figyelmemet, maga a város, az ismerősök, a különféle programok. Tudtam, hogy attól a munkától leszek jó író, amit én magam fektetek bele egy feladatba. Vizsgaként negyedévente százhusz oldalas forgatókönyveket készítettünk el. Kemény munkával, a sok feladat során megtanultam, hogyan lehet kidolgozni egy forgatókönyvet úgy, hogy a történet filmen is működjön, megtanultam át-lépni a saját korlátaimat: a lustaságot, kísértéseket, és az önbizalom hiányát. Az iskola mellett dolgoztam is: magyar filmeket feliratoztam angolul, dokumentumfilmeket készítettem.

– *És ismét itthon, immár két presztízsdiplomával a zsebében...*

– Ismét hazajöttem és a reklámfilmes szakmában kezdtem el dolgozni. Nehezen indult a dolog, hiszen, amíg nincs

„showreel”, azaz referencia az ember kezében, addig nem tudom megmutatni, mire vagyok képes. Viszont ha nem dolgozhatok, nem is lesz referenciám. A reklámszakma azonban nyitottabbnak bizonyult, mint a filmes szakma, s kisjátékfilmjeim alapján kaptam megbízásokat. Abban az időben mintegy száz tévéreklámot, mozi reklámot rendeztem. A reklámfilmek mellett Heller Gáborral, majd a később bekapcsolódott Divinyi Rékával elkezdtünk fejleszteni egy forgatókönyvet, ez volt a Csak szex és más semmi...

– *Hogyan lett ebből film?*

– Kálomista Gábornak köszönhető, mert hitt bennünk, a forgatókönyvben, és ő volt az első producer, aki elvállalta a finanszírozást. A fő támogató az RTL Klub volt, támogatta a produkciót a Magyar Mozgóképi Alapítvány, illetve kisebb szponzorok is beszálltak.

– *Hogyan kezdődött? A szereplők kiválasztásánál törekedett arra, hogy népszerű színészekkel dolgozzon?*

– Az előzetes egyeztetések alapján elkezdtünk helyszíneket keresni, majd fotó alapján jelenetként mintegy harminc helyszín maradt fenn a rostán, ebből tízet meg is néztünk, s így választottuk ki a végleges helyszínt. A

színészeket illetően pedig el kell mondanom, hogy sosem alkalmaztam népszerű színészeket csak azért, hogy a film bevonzza a nézőket, ez számomra egyszerűen nem szempont. A Csak szex... elkészítésekor Csányi Sándor még nem volt ilyen ismert, talán a Kontroll című filmből ismerhették a nézők, Schell Judit pedig egyértelműen színházi színésznek számított. Talán Dobó Kata volt az, aki nagyobb ismertségnek örvendett, de akkor már hét éve nem dolgozott magyar filmben. A Szabadság, szerelem esetében pedig Fenyő Iván számára a film hozta meg a széles körű ismertséget.

– *Az első két film sikerét követően gondolom már könnyebb volt nekifogni a Kaméleon megrendezésének, támogatók felkeresésének...*

– A Kaméleon, amely jelenleg is megy a mozikban, szintén Kálomista Gábor producer közreműködésével jött létre, mintegy 550 millió forintból. A filmet 48 napig forgattuk, s eddig (2009. február 9-ig) 130.000 néző látta, ami nagyon jó eredmény, egy dráma esetében.

– *Ezek szerint a Kaméleon nem közönségfilm?*

– Tulajdonképpen nem szeretem ezt a kényszerű, mesterségesen gerjesztett művészfilm-közönségfilm megosztást, bár a Kaméleont a közönségfilm kategóriába sorolnám. Tény azonban, hogy nem egy örömfilmről van szó, nincs happy end. Ennél a filmnél magasabbra tettük a léceket, hiszen nehezebb eladni, nehezebb becsalogatni a közönséget egy olyan filmre, amely elgondolkodtat. A történet ugyanis egy olyan társadalmi jelenséget mutat be, amely mindannyiunkat körülvesz, érint: a hazugságot. Megmutatja, hogy

hazugsággal gyorsan lehet elérni látványos sikereket. Ez a film – a kézenfekvő analógia ellenére - nem a politikáról szól, hanem rólunk, mindannyiunkról. Könnyű lett volna a filmet elvinni a vígjáték irányába, hiszen a szélhámoság rengeteg poénra adna lehetőséget. Itt a főhős azonban egy negatív hős, s nem akartunk neki a film végén feloldozást adni.

– *A színészek meglehetősen különböző filmes múlttal rendelkeznek...*

– A Kaméleon című filmben Hámori Gabriella és Csányi Sándor már ismert arcokként jelennek meg, Kulka Jánost inkább színházi és televíziós színészként ismert. A Farkas Gábor alakító Nagy Ervin pedig színházi színész, s alakításával egy különlegesen nehéz szerepet játszott el sikeresen. Trill Zsolt alakításával elnyerte a kritikusok díját, amelynek külön örülök.

– *Milyen tervek vannak a Kaméleonnal kapcsolatban, s milyen egyéb tervei vannak a jövőre nézve?*

– A Kaméleon egyelőre még megy a mozikban, de később tervezzük, hogy benevezzük különféle filmfesztiválokra. Rengeteg forgatókönyv ötlet van a fejemben. A Kaméleon megjelenése óta sokan keresnek meg élettörténetükkel, mintegy filmötleteket adva, de nem valószínű, hogy ezek közül kerül ki a következő ötlet. Ugyanakkor jelenleg is készítek reklámfilmeket, ami egész más jellegű elfoglaltság, mint egy játékfilm elkészítése. De mindenekelőtt pihenni szeretnék, újra elkezdeni sportolni, olvasni, mert ezekre sajnos kevés idő jutott az elmúlt időszakban.

– *Elárulná, melyik a kedvenc filmje, ki a kedvenc színésze, színésznője a nemzetközi mezőnyből?*

– Rengeteg kedvenc van, toplistát nem igazán tudok felállítani, de egyik kedvenc filmem a James Ivory által rendezett Napok romjai, Sir Anthony Hopkins és Emma Thompson főszereplésével. Kedvenc színészeim közé tartozik Edward Norton és Adrien Brody, vagy a nők közül a magyar származású Rachel Weisz, akit a Szabó István által rendezett A napfény íze című filmből ismerhetnek a nézők.

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy Goda Krisztina Kaméleon című filmje elnyerte a 40. Magyar Filmszemle közönségdíját. Gratulálunk!

■ OLÁH CSILLA

Életrajz

Budapesten született, szülei, nagyszülei orvosok. Iskolái: Az Óbudai Gimnáziumban érettségizett, majd a londoni National Film and Television School-ban (NFTS) szerezte rendezői diplomáját, ezt követően pedig elvégezte a University of California, Los Angeles (UCLA) forgatókönyvíró szakát is.

Felsőfokú tanulmányait követően reklámfilmeket, dokumentumfilmeket és játékfilmeket rendez. Nagyjátékfilmjei: Csak szex és más semmi (2005, forgatókönyvíró, rendező), Szabadság, szerelem (2006, rendező), valamint a Kaméleon (2008, forgatókönyvíró, rendező).

A 37. Magyar Filmszemlén díjat nyert a Csak szex és más semmi forgatókönyvírójaként (társírók: Divinyi Réka és Heller Gábor).